

SAYI:32 | AYLIK EDEBİYAT KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ | NİSAN 2023

KÜPEŞTE

KALEME VE KİTABA TUTUNANLARA

K Ü P E Ş T E

Kaleme ve Kitaba Tutunanlara

BAŞLARKEN

Bir çırpıda çıkıverir ağızdan. Üç sessiz, bir sesli harften mürekkep. Bu yüzden tek hece. Farsça sevilen, beğenilen, güvenilen anlamları taşıyan kökten dilimize misafir. Lügatta; gönüldaş, sevgili, ahbap, yâr, arkadaş olarak geçse de her fâninin hayatındaki mânâ bambaşkadır. Bir makâmdır aslında, herkesin oturamadığı kıymetli gönül koltuğu. Kimi kitaplarını oturtur o makâma, kimi kendi gibi etten kemikten insanları; bazen de Allah'ın sessiz kullarını. Birçoğu kimseye ihtiyaç duymaz. Ayetin ışığında velî olarak sadece Yaradan'a sığınır.*

Hangi sözcükten bahsettiğim sanırım anlaşıldı.

Siz de ipuçları ile "Dost" kapısına çıktınız mı?

Küpeşte dergi bu ay çok özel bir dosya konusu seçti. Dost'u anlatmaya ne kelimeler ne de kalem yeter ama dilimiz döndüğünce cümlelere döktük bizdeki tezâhürlerini.

Ayrıca kıymetli bir isimle söyleşimiz mevcut sayfa aralarında. Sevgili yazar, ressam Selvigül Kandoğmuş Şahin hanımefendi, samimiyetle sorularımızı cevaplamakla kalmayıp el emeği resmiyle Küpeşte kapağına baharı getirdi. Kendisine bir kez daha teşekkürlerimi sunup sizleri yeni sayımızla baş başa bırakıyorum. Gelecek ay sağlıklı buluşmak dileğiyle...

*Nisâ Suresi 45.ayet

Hanife Artar Yalçın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Hanife Artar Yalçın

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Reyhan Karakabak Yılmaz

EDİTÖRLER

Demet Aydın

Reyhan Karakabak Yılmaz

Esmâ Beyza Güleç

Hanife Artar Yalçın

YAZARLAR

Demet Aydın

Reyhan Karakabak Yılmaz

Sultan Babalık Gümüş

Zeliha Gündoğdu

Serpil Özlem Uçar

Selvigül Şahin

Fatma Zehra Boyalı

Esmâ Beyza Güleç

Rabia Rümeyşa Bayram

Hanife Artar Yalçın

Mehmet Reşat Aslan

GRAFİK VE MİZANPAJ

Fatma Zehra Boyalı

Mehlika Erkovan

Fatma Nur Özdemir

SOSYAL MEDYA

Fatma Zehra Boyalı

Hanife Artar Yalçın

DOST DİYE NİCESİNE SARILDIM!

Demet Aydın

Âşık Veysel, kalplere şifâ olan deyişleriyle babasının küçükken oyalansın diye eline verdiği sazıyla dillere pelesenk sözleriyle gönüllerde yaşayan önemli âşıklardandır. Âmâ olarak dünyaya farklı bakan, kalp gözüyle hayatı okuyan âşık; duygulara tercümân olan efsânedir.

“Uzun ince bir yoldayım, gidiyorum gündüz gece,
Bilmiyorum ne haldeyim, gidiyorum gündüz gece...” dizeleriyle hayat yolculuğunu ne saf ne ince ifâde etmiştir değil mi?

Acılarla dolu hayatını saz ve söze sığınarak devam ettirir büyük usta. Sâdık yârin kara toprak olduğunu öyle nahif öyle derin sözlerle iletmiştir ki hayranlıkla okuruz dizeleri.

“Dost dost diye nicesine sarıldım,
Benim sâdık yârim kara topraktır.
Beyhude dolandım boşa yorulduğum,
Benim sâdık yârim kara topraktır.”

Şu mısraya bir göz attığımızda; içinde yaşadığımız dünya yolculuğunun yorucu, imtihanlarla dolu, yer yer sıkıcı olduğunu anlatır bize. Bazen de gülen yüzüne kandiğimiz ânların geçip gittiğini her durum ve şartta bizi toprağın bağrına bastığını hatırlatır ustamız. Bu koşturmalarımız, yetişmeye çalışıp ama hiçbir zaman yetişemeyeceğimiz dünya ahvâlinin beyhûdeliğini vefâlı toprak üzerinden ifade eder.

“Nice güzellere bağlandım kaldım,
Ne bir vefâ gördüm ne faydalandım.
Her türlü isteğim topraktan aldım,
Benim sâdık yârim kara topraktır”

Âh zavallı kalbimiz!.. Nice sevdalara tutuldu, değer bilmeyenlerin elinde hebâ oldu. Bu sevgiler geçiciydi hâlbuki. Toprağın vefâsı insanın kusurlu vefâsından daha kıymetliydi. Toprağa çığneriz, ezer geçeriz. Bağrını bin parçaya böleriz yine de bizden vazgeçmez, yaşam için bize türlü türlü nimetleri besler büyütür.

“Koyun verdi, kuzu verdi, süt Verdi,
Yemek verdi, ekme verdi, et Verdi,
Kazma ile dövmeyince kıt Verdi,
Benim sâdık yârim kara topraktır.”

“Toprak öyle bir dosttur ki her ân ve şartta sırtını dönmez, güle oynaya rengarenk çeşit çeşit ikramlar verir. Kazma ile, tırmık ile, el ile cânını acıtırsın hatta bunları yapmasan darılır vermez bile mahsulünü. Varlığımızın özü olan toprak dostluğun en güzel örneğidir. Vefâ desen var, sevgi desen var, huzur desen var... Ve en sonunda derin uykumuzun yatağı olur güzel dost.

“Âdem’den bu deme neslim getirdi,
Bana türlü türlü meyve yedirdi.
Her gün beni tepesinde götürdü,
Benim sâdik yârim kara topraktır.”

Karnın yardım kazmayınan, belinen,
Yüzün yırttım tırnağınan elinen.
Yine beni karşıladı gülünen ,
Benim sâdik yârim kara topraktır.

İşkence yaptıkça bana gülerdi,
Bunda yalan yoktur herkesler gördü.
Bir çekirdek verdim dört bostan Verdi,
Benim sadık yârim kara topraktır.”

Yukarıdaki dizelere baktığımızda Âşık Veysel’in kalp gözüyle tefekkürâne hisleriyle toprağa, kâinata bakışı insanı mest ediyor doğrusu. Yolcu olduğumuz bu misafirhânedeki neler neler yaşarız değil mi? Vefâsızlıklar, ihânetler, acılar, kayıplar...İnsanın kemâl yolculuğunda başına geldiği her ân bir ibret alanıdır. Bakış açımızı doğru yöne kanalize ettiğimizde olaylara yorumumuz, Âşık Veysel cihetinden olursa daha kolay baş edip daha az hasarla dünya misafirhânesinden ayrılırız. Yoksa âh vâhlarla ömür bir hiç ile gelir geçer. Biz de yazarı olduğumuz hayat kitabımızın okuru olacağımız gün “Keşke bir fırsatım daha olsa” diye hayıflanır, sonuçlarına katlanmak zorunda kalırız. İşte bu sebeple, deyişi o kadar ehemmiyet taşır ki sanki gözün önündeki perdeyi bir çırpıda kaldırır. Dünyanın geçiciliğine, beşerin vefâsızlığına aldırış etmeden topraktan geldiğimizi ve toprağa döneceğimizi unutmadan, ömür sermayesini güzel tüketmeye ve güzellikler yazmaya bakalım ki mutlu sonla bitsin hayat kitabımız. Biz ona ne yaparsak yapalım kara toprak bizi bağrına basacak ve özümüze döndürüp bizi kendimize getirecektir. O zaman gelin hep beraber dost diye nicesine sarılacağımıza toprağa, onun dostluğuna sarılıp şifâlanalım. “Benim sâdik yârim KARA TOPRAK tır.”

Kırmızı

Reyhan Karakabak Yılmaz

Üsküdar 'dayım. Sahili adımlıyorum. Eşsiz bir güzellikte yine güneş, gün. Ellerim ceplerimde, ağır aksak yürürken denizin tuzlu kokusu çalınıyor burnuma. Bir grup genç; birinin elinde gitar, birinin elinde sallayarak eşlik ettiği mendil, diğerinin tuttuğu ritim olmak suretiyle olanca içtenlikleriyle bir türkü tutturmış; söylüyorlar.

“Bir çift bülbül geldi kondu çimene,

Başı yeşil, ayakları kırmızı.

Bal akıyor lisanından, lebinden,

Al yanaklar elma gibi kırmızı.

Kırmızı

Kırmızı

Kırmızı

Al yanaklar elma gibi kırmızı

Kırmızı

Kırmızı

Kırmızı

Benim yârim hem sultandır hem hândır,

Malım yoksa tatlı canım kurbandır.

İnci değil sedef değil mercandır,

Ak kolunda kol bağısı kırmızı.

Kırmızı

Kırmızı

Kırmızı

Ak kolunda kol bağısı kırmızı

Kırmızı

Kırmızı

Kırmızı”*

Bakışlarından öyle anlaşılıyor ki beğeni bekliyor grup. Ardından bir alkış koparıyor kalabalıklar. Güzelmiş türkü. Hem de çok güzel. Daha önce nasıl duymamışım? Zihnim o en sevdiği şiirlerden birini bulmakta zorlanmıyor.

"Kırmızıyı sevdiğini bilseydim,
hayâllerim kıpkırmızı olurdu.

İstanbul, hâlâ güneşin ardında
ufuklarında birkaç kara leke
birkaç kan pıhtısı dudaklarında
İstanbul, hâlâ sevimli mi sevimli
ve hâlâ bir tomucuk tadında
yürüyelim seninle İstanbul'da”**

Yürüyorum. Üsküdar 'da. Sahilde. Bu muhteşem şiire, denize rengini katan bir sürü mavi dalga eşlik ediyor. Dalga, deniz, türkü, şiir bana eşlik ediyor. Duygusalım sanırım bugün biraz. Bir türkünün beni, zihnimde epey yer etmiş olsa da bir şiirin bağına savurmasından belli. Yoksa, en sevdiğim renk kırmızı, en sevdiğim illerden biri İstanbul diye mi? Bu sefer cevabım net değil. Olabilir. Bilmiyorum. Renk, şiir, İstanbul, kırmızı...

Az önce muhteşem iki dosttan ayrıldım. Hârika bir mekân konuk etti bizi. Mekân bizi ağırladı, ben âziz yârenlerimi ağırladım. Aldım. Pamuklara sardım da koydum gönlüme, geçirdiğimiz o baldan tatlı saatleri. Bardak bardak, tadını hiçbir yerde bulamadığımız, dost sohbetinin kokusunun sindiği tavşan kanı çaylar eşliğinde. Çay, tavşan kanı... Kan, kırmızı...

Biraz sonra kendimizi önce bir kitapçıda, sonra da başka bir dost meclisinde bulduk. İlk kez geldiğim bu kitaplarla dolu kafe, Mihrimâh Camii'ni önüne katmış, onun az ilerisinde de Üsküdar sahil endam ediyor boylu boyunca. Tam cam kenarında bir yer ayarlandı. Yüreğimde dost tahtında oturan iki âziz tarafından:" Sen ilk kez geldin buraya, cam kenarına sen otur," denilerek. İnce fikir, hassasiyet... Uzaklara dalıyor gözüm. Seçebildiğim kadarıyla bir kadın koşuyor. Elinden bir şey düşürüyor. Eğilip alıyor yerden. Geçip giderken ardında gölgesi kalıyor. Gölgesi kırmızı... "Ne alırdınız?" sorusuyla irkiliyorum. O sırada masa çoktan koyu bir muhabbetin koynunda sıcaklığı yudumluyor. Muhabbetin sıcaklığı kırmızı... "Ben, kavunlu beyaz bir çay istiyorum," diyorum. "Bitikli çayımız kalmadı," diyor genç garson bozuk aksarıyla. "Nerelisin sen?" diye soruyor edebiyat, kitap ve yazma tutkunlarımızdan biri. "Sakaryalıyım," cevabını alıyoruz. İnanmıyoruz hiçbirimiz. Buram buram yalan tütüyor yanıt. Gülüyoruz gayriihtiyârî. Yalan... Kırmızı... Başka bir "bitikli çay" istiyorum o vakit. Geliyor "bitikli çay"ım. Bitikli çayım da kırmızı...

Ayrılıyorz dostlarla. Eşsiz zamanları paylaşmış olmanın bahtiyarlığını, huzurunu, doyumsuz kokusunu, tadını kalbimizde; üzerimizde bırakarak. Ayrılık kırmızı...

Yürüyorum Üsküdar'da. Ellerim ceplerimde, sahili adımlıyorum. Az ileride bir genç kız... Elinde bir demet gül. Epey de var sayısı. Tam sayamıyorum. Belli ki sevgilisinden almış. Yüzü gülüyor. Gözleri ışıltıyor. Aşk sızıyor kızın tebessümünden, gönlünden. Güller, aşk, kızın kalbi, tebessümü kırmızı...

Tam önüme bir güvercin konuyor. Bir aşağı bir yukarı inip kalkan başı yerden bir şeyler ayıklayıp yiyor. Bakıyorum yakından ilk kez. Güvercinin gözleri kırmızı...

Kaldırıyorum başımı, ufka mıhlaniyor bakışlarım. Muazzam bir nergis kokusu bölüyor manzara temâşâmı. Gözlerimi kapatıp içime çekiyorum bu hârika kokuyu. Açıyorum sonra dünya perdemi. Gün sonlanmak, ışınlarını gölge gölge sulara düşüren güneş batmak üzere. Ufka bakıyorum. Günün son aydınlık hüzmelerini toplayan ufuk kırmızı...

Bugün Üsküdar, sahil, şiirler, türküler, şarkılar, çaylar, güller, ufuklar kırmızı... Yüreğime degen hisler kırmızı, sözler, sesler, renkler kırmızı.

Dönüyor, dolaşiyor aynı şiire varıyor kalbim:

"anlayabilir misin

neden çıban gibi büyür bağımda

büyür de kelebek olur bu sızı

kırmızıyı sevdiğini söyledin

bu yüzden mi günlerdir

İstanbul'da gül kokusu yayılan

tepeler kırmızı, sular kırmızı

.

.

biz gitsek de İstanbul'da yine de

yıllar yılı gezinmeli bu sızı

benden bir yaralı şiir kalmalı

senden bir tebessüm, bir de kırmızı"***

*Hüseyin Turan- Kırmızı

/ Nurullah Genç- Yürüyelim Seninle İstanbulu

DOST ARAYIŞI

Sultan Babalık Gümüş

Gölce, çocukluğundan bu yana hep bir arayış içerisindeydi. Kendisini çok yalnız hissediyordu ama sebebini bilmiyordu. Neydi eksik olan sessizce oturup bunu düşünürdü sık sık. Çok güzel bir âilede dünyaya teşrif etmiş, kasabada doğanın en güzel şartlarının tadına vararak yaşıyordu. Okulu biraz uzaktı ve bütün arkadaşlarının evi de okula yakın yerlerde olduğu için her ân onlarla vakit geçiremiyordu. Ama Gölce tabiatın fısıldadıklarını duyuyordu. Türlü türlü kuşların seslerini dinlerken, çimenlerin üzerine uzanır; gökyüzüne bakarak Dünya'nın kendi etrafında dönüşünü hissetmeye çalışırdı. Bunu kendince başardığını düşünürdü. Bahar geldiğinde, bütün canlıların eşsiz güzelliği doğayı sardığında; Gölce için de araştırmalar, keşifler başlamış demektir. Karıncaların muntazam bir şekilde, yuvalarına kendilerinden kat kat büyük cisimleri nasıl taşıdıklarını hayranlıkla izlerdi. Bazen köstebek yuvalarını kazarak nereye kadar ilerlediğini bulmaya çalışırdı. Çeşit çeşit bitkilerin kokusunu içine çeker, özenle toplar ve annesine götürürdü.

Tüm bu güzellikler, kalbinin derinliklerinde eksik olan bazı duygular hissetmesini engelleyemezdi Gölce'nin. Okulda arkadaşları ile güzel zamanları olmuştu. Yine de daha anlamlı bir şey arıyordu. Çok yakın gördüğü bir arkadaşı vardı. Yan yana iyi vakit geçirdikleri de âşikardı. Bir gün şehre onları âilecek ziyarete gitmişlerdi. Arkadaşının kendisiyle ilgilenmeyip yeni arkadaşlarıyla yakınlık kurması ve bu durumu Gölce'nin yanında gözüne bakarak fısıldaşacak kadar ileri götürmesi elbette Gölce'nin nahif kalbini derinden yaralamıştı. Kimseye hesap sormadı, anlatmadı. En sevdiği arkadaşından böyle bir davranış beklemiyordu. Neydi ondaki eksiklik? Kıyafetleri mi, kasabadan gelişi mi, oraya âit olmaması mı? Zaman geçti. Gölce'nin babası öğretmendi ve zorunlu hizmet görevini tamamlamıştı. Gitme vakti gelmişti.

Gölce aslında sevgi dolu bir çocuktur. Gideceği yerde yeni yerler görecekti, yeni insanlar tanıyacaktı. Okulun ilk günü kendisini asla kabullenemeyen bakışlarla karşılaştı. Bu günden sonra yanılmadığını anladığı, hassas yüreğini derinden sarsan pek çok olumsuz tavır gördü arkadaşlarından.

Gölce bununla da başa çıkmak için savaşıyordu. Ama asla kimse ile durumunu paylaşmıyordu. Çünkü âilede herkes çok yoğun ve yük olmak istemiyordu. Tabi bu yaralar içindeki o yalnızlık hissini de gittikçe artırıyor. Zaman sancılı ama hızla akıp giderken Gölce bir karar almıştı. Artık bir genç olarak yeni adımlar atacaktı. Önce geçmişte ona acı veren kim varsa hayatından çıkaracaktı ve öyle de yaptı. Hedefleri vardı. Piyano çalmayı, araba kullanmayı, derslerine yoğunlaşarak iyiye ulaşmayı amaçları arasına koymuştu. Tüm hayallerini gerçekleştirdi. Aradan yıllar geçmesine, Gölce'nin hayatına bir sürü insan girip çıkmasına rağmen; kalbi aradığını bir türlü bulamamıştı

Yıllarca bu duygudan kendisini alıkoyamadı. Çünkü güzel olanın arkasında hep bir menfaat, "Tam şimdi oldu," dediğinde incinmişlikle geri dönüyordu.

Gölce güçlü bir insandı. Nefes aldığı sürece kendisine katkı sağlayabilecek alanlarda ilmini artırmaya devam ediyordu. Kursa başlamıştı. "İyi ki"lerinin bu başlangıç olacağını nereden bilebilirdi. Gölce sırdaş bulmuştu. Birbirlerini tanıdıkça sevgileri büyüyor, bağları kuvvetleniyordu. Öyle ya! Gölce sessizliğini bozmuş, ona her şeyini anlatıyordu. Arkadaşı da aynı arayış içinde olsa da ondan desteğini çekmiyordu. Arayışlarına son vermesini ve arzusunu Hikmet Sahibine sevk etmesini söylemişti. Dostunun sözlerini önemseyen Gölce, dediği gibi yaptı. Fakat zihnini boşaltması zaman aldı.

Tanış olduğu gönüldaşı sayesinde gerçek dostları olmuştu. Kaybolmuşluğun içinden işte böyle çıkarmıştı dostu onu. Derdini dinlerken kendi derdini bir kenara bırakarak dinlemişti yârenini. Kim bilir belki gönülden kopan karşılıksız duâları idi Gölce'yi ayakta tutan ya da gerçek katışıksız sevgi ve ya her ikisi de... Ama şunu çok iyi biliyordu ki artık gerçek dostlara sahipti. Gönül dostlarına...

UZUN ANLATIMLAR UZUN KOLLAR VE KISACIK BİR İKSİR

Fatma Zehra Boyalı

Montaigne'nin Denemeler'ine sık sık bakarım. Bazı meselelere yaklaşımı hem çarpıcı hem de ufuk açıcı. Bu ay konumuzun dostluk olması vesilesiyle tekrar göz gezdirdim ve dostlukla ilgili hissettiklerime yakın bir bakış açısını son derece ustalıkla ifade etmiş olduğunu hatırladım.

Şöyle diyor Montaigne: "Dost ve dostluk dediğimiz, çokluk ruhlarımızın beraber olmasını sağlayan bir rastlantı ya da zorunlulukla edindiğimiz ilintiler, yakınlıklardır. Benim anlattığım dostlukta -kendi kurduğu dostluğa istinaden- ruhlar o kadar derinden uyuşmuş, karışmış, kaynaşmıştır ki onları birleştiren dikişi silip süpürmüş ve artık bulamaz olmuşlardır.

Devamında, bu derin bağı âit sebebi anlatırken "Onu niçin sevdiğimi bana söyletmek isterlerse bunu ancak şöyle anlatabilirim sanıyorum: Çünkü o, o idi; ben de bendim," diye ekliyor.

Ruhların bu kadar derinden uyuşup kaynaştığı dostluğu diğerlerinden farklı kılan şeyi "Öteki dostluklara benzetmeye kalkışmayın. O dostluklarda insanın eli dizinde yürümesi gerekir," diyerek açıklıyor. Dizginlemek kelimesinin çoğu insanda çağrıştıracığı şey aynı olsa gerek çünkü Oğuz Atay da Tutunamayanlar'da bu güvensizliği "Oysa insanlar tetikte hatalarımızı bekliyorlardı... Onlara güvenilmezdi, yaşadığımız güzellikleri onlara anlatmaya gelmezdi, kıskanırlar dostluk maskesi altında bizi yıkmaya çalışırlardı," sözleriyle dile getirmiş. Hâsılı bu güvensizlikten uzak, perdesiz bir dostluğu yüceltiyor Montaigne. Dostu kendine çekmektense kendini ona vermeyi gerçek dostluğa yakıştırıyor. Kendisine yapılacak bir iyilikten daha çok dostuna yapacağı bir iyiliği istemekle de kalmıyor, dostunun kendi kendine yapacağı bir iyilikte bile bu bağı fayda görüyor. Örneğin dostundan uzakta olmak onun için gerekliyse onun işleri ve hayatı için yararlı olacaksa yanında kalmasından daha tatlı buluyor bu uzaklığı. Günümüzde fayda vermeyen ilişkilere anında "toksik ilişki" damgasının vurulması; iyi hissettirmeyen, enerji tazelemeye vesile olmayan insanlardan vebâli gibi kaçılması telkinlerine ne kadar da ters bir bakış. Uzakta bile olsa dostun iyiliğini gözeten bu hâli "Dostluğun kolları birbirimizi dünyanın bir ucundan bir ucuna kucaklayabilecek kadar uzundur. Kaldı ki haberleşmek mümkün oldukça insan ayrı düşmüş de sayılmaz," diye anlatıyor. Hz. Mevlânâ da "Yan yana, diz dize olmak değildir. Can cana, kalp kalbe olmaktır," sözleriyle dostların zâhirdeki değil bâtındaki konumlarını bildiriyor.

Yavaş yavaş tılsımlı iksir oluşuyor mu? Diğerkâmlık, engin bir güven duygusu, mesâfe tanımayan upuzun kollar ve Halil Cibran'ın sözlerindeki "Dost; sizin sevgi ektiğiniz vefâ biçtiğiniz bir tarladır" hakikatini de düşününce bir parça da vefâ elbette.

Dostluğun Dengesi

Esmâ Beyza Güleç

Yeryüzünün bir köşesinde sıradağların gölgesinde küçük bir tepecik varmış. Küçük dediğime bakmayın bir köye yurt olacak kadar geniş ve bereketliymiş toprakları. Şırıl şırıl akan deresi, böğürtlen çalılılarıyla kaplı etekleri... Sıradağlarla tepenin arasında, sessiz ama sağlam bir dostluk varmış. Yeri sarsılmaz kılan sıradağlar, ağırbaşlı duruşlarıyla derin bir sükûnet içerisinde geçirirmiş günlerini. Kuvvetli fırtınalardan, boranlardan onlar sayesinde korunan tepeciğin ise içi içine sığmayan bir neşesi varmış, bir de bitip tükenmeyen hayalleri. Bu suskun dostluk canına tak etmiş bizim tepeciğin.

Göçmen kuşlardan dinlediği insanlar kendi topraklarına da gelsin; köyler, kasabalar kursun istemiş. Evlerinden işlerine koşuşan insanların ayak sesleri, hânelerden yükselen çocuk gülüşleri; deresinin sesine, kuşların ötüşüne eşlik etsin istemiş. Bu dileği, vakti saatine denk gelmiş olacak ki bir gün iki kişinin yaklaştığını görmüş. Büyük bir heyecanla beklemiş misafirlerini. Kendilerine yeni bir yurt aramak için yollara düşen iki gençmiş bu gelenler. Çok uzun yoldan geldikleri ve ümitlerinin tükenmek üzere olduğu belliymiş. İkisi de yorgun, bitkin, toz toprak içinde son bir gayretle tepeciğin eteklerine ulaşmışlar. Tepeciğin dileği kabûl olacak ya, iki genç heybelerindeki son ekmeği çıkarmış; bölüşmek üzereyken uzaktan iki kişi daha belirmiş bu tarafa gelen. Birinin elinde bir torba, diğerrinin elinde yavrulaması yakın sakız beyazı bir keçi... Gençler, hemen kuru ekmekten ibaret sofralarına buyur etmişler. Ekmeği dörde bölmüşler. İçin için hayret etmişler bir yandan da. Üstleri başları tertemizmiş. Yüzlerinde yorgunluk belirtisi aramak boşunaymış. Müthiş bir dinçlikle öylesine parlayan iki nurlu sîmâ...

Lezzetli bir sohbetten sonra yolcular; gençlere içinde çeşit çeşit tohum dolu torbayı ve keçiyi hediye etmişler. İkram edilen ekmeği de kim bilir kimlere vermek üzere yanlarına alıp oradan ayrılmışlar. Gençler Yaradan'a sonsuz hamd ederek işe koyulmuşlar. Önce küçük bir kulübe ve yakında çoğalacak keçiler için ağıl yapmışlar. Sonra tohumları ekecek kadar bir tarla açmışlar çalılıarı temizleyip. Bizim tepecik nasıl mutlu, nasıl mutluymuş bir bilseniz. Kendisiyle aynı hamurdan yaratılmış insanoğlunu özlenen dost gibi bağına basmış, topraklarının bereketiyle rahat ettirmeye adanmış kendini. Sıradağların sessiz duruşlarından sonra insanoğlunun cıvı cıvı neşe saçan koşuşturmasını gördükçe "Aradığım dostluk işte buydu," dermiş keyifli keyifli.

Bir değirmen taşı gibi durmaksızın günleri, yılları öğüten zaman; tepeciğin mutlu mesut yıllarını da göz açıp kapayana dek un ufak etmekteymiş. Ekip dikilen o tohumlardan çıkan meyvelerin sebzelerin tadı, uzak diyârlara kadar ulaşmış. Orada yetişen keçilerin yününden etine, methini duymayan kalmamış. Tam da tepeciğin istediği gibi; iki kulübe, önce bir köye daha sonra da kasabaya dönüşecek kadar çoğalmış ahâlisiyle. İnsanoğlu bir yeri yurt edinince durur mu ilerlemeden? Oraya yerleşenler tepenin her yerine yayılarak yaşamaya devam etmişler.

Önce küçük bir fabrikanın tuğla bacası yükselmiş tepenin kuzeyinde, sonra daha geniş yollar gerekmiş hâliyle. Üretilenler taşınabilsin diye. Daha büyük ahırlar, daha büyük mezbahalar, daha da geniş yolları gerektirmiş. Tepenin eline koluna dolanan yılan gibi caddeler sarmış her yeri. İlk zamanlar sokaklardan yükselen ruha şifâ mûsikîlerin yerini, zamanla adına müzik dedikleri yorucu gürültüler almış. Buna, huzuru kaybeden gönüllerin kavgaları hır gürleri de eklenmiş. Gündüzün hiç kesilmeyen araba sesleri, makinelerin uğultularıyla yarışır olmuş. Tepecik; üzerinde yaşayan insanların gitgide daha pahalı giysiler daha değerli takılar ve daha daha büyük evler, arabalar; daha çok servet daha çok konfor için birbiriyle yarıştıklarını anladığında iş çığırından çıkmış çoktan. Hayalleri tam bir kâbusa dönmüş. Onu izleyen sıradağlara bakacak yüzü kalmamış. Güzelim ağaçları, ev ve fabrikalar için bir bir kesilmiş; derenin görenleri mest eden suyu çamurlu bir urgan gibi kurumuş, kokuşmuş balçığın içinde akmaya uğraşır olmuş. Tepecik üzerindeki kat kat evlerin altında sıkıştıkça sıkışmış; nefessiz, susuz kalmış. Bir de adını değiştirip Servettepe yapmazlar mı? Bu bardağı taşıran son damla olmuş. Yeni isminden nefret etmiş.

Evler çok güzel, arabalar son model, insanlar çok şık olmuş ama bunca şâşaanın içinde insanlar mutsuz, tepe şaşkın ve pişmanmış. Eski hâline özlem içinde yana yakıla feryat etmiş kendi diliyle. Duâsı ve pişmanlığı Yücelerin Yüce'sine ulaşmış demek ki bir bahar günü- gerçi bahar günleri bile tepeciğin kasabasında gri puslu bir sonbahar akşamına benzermiş ya- ellerinde asâlarıyla yürümekten bıkmayan iki derviş Zu ve Ze görünmüş. Kurumaya yüz tutmuş derenin kenarına oturup soluklanmışlar. Tepenin âh u vâh edişini duymuşlar. Şikâyetini dinlemişler. Üç günlük dünyaya aldanmış insanoğlunun eski huzuruna, tepeciğin eski güzelliğine kavuşabilmesi için ne yapmak gerektiğini düşünmüşler. Boğazına kadar dünya zevklerine batmış insanlara, aza sahip olmanın hafifliğini kendi yaşantılarıyla göstermek, ikna etmek asıl yolmuş ama tepeciğin bunu bekleyecek canı kalmamış. "Öyleyse," demiş Ze, "Kolay gibi görünen, en zorla başlayalım. Sonra da insanoğluluyla tepeciğin arasındaki dostluğun devâmı için gereken sınırları öğretilim," Zu "Rüya mı karacağız?" diye sormuş. "Evet," demiş Ze, "Başka çare için vakit yok. Hüdhüd'ün kuşlarla birlikte çıktığı Simurg'u bulma yolculuğundaki duraklara gitmemiz gerek biliyorsun değil mi?" derken ikisinin de gözlerinden işin zorluğu okunuyormuş. "Sefâhat denizinde boğulmakta olanlara ancak oradaki misâller şifâ verir."

Bizim dervişler bilinmeyen âlemlerden geçerek Simurg'u bulmaya adanmış otuz kuşun yolculuğunun duraklarına varmışlar. O mertebelere varmak kolay değilmiş. Zu ve Ze, ruhlarındaki en küçük benlik kırıntılarını temizleyip girebilmişler ancak. Neyse ki vâdilere giden yolları unutmamışlar. Zaman ve mekândan arınmış vâdiler ilk gördükleri günkü gibiymiş. Hüdhüd'ün misâllerinden toplamışlar bir kucak ve kasabaya dönmüşler. Dolunayın, bulutların arkasına gizlendiği saatlerde o misâlleri, evlere serpiştirerek tüm kasabayı dolaşmışlar. Bitkin düşmüş bir hâlde sabahı beklemişler. Sabah her kapısını açanda değişik bir hâl varmış. Sanki başka biriymişler gibi kendilerine ve kasabayı boğdukları sıra sıra evlere, şâşaalı eşyalara bakıyorlarmış. Dervişler meydanda beklemişler hepsini. Gelenler, geçici şeyler için nasıl boş yere uğraştıklarından dert yanmışlar birbirlerine, "Hâlimiz rüzgâra benzer, şu dünyadan geçer gideriz."* diye hayıflanmışlar. Kimisi de tepeciğe verdikleri zararı akledip "Kuş, kanadının kıymetini, kanadı yandıktan sonra anlar."** diye mırıldanmış pişmanlıkla. Dervişlerin konuşmasına hâcet kalmamış. Herkes fazlalık ne eşyası varsa getirmiş yığmış, günlerce arabalarla taşınmış eşyalar ihtiyaç olan kentlere, kasabalara. Fabrikaların göğü karartan dumanı azalmış, koşuşturmalar sakinleşmiş. Birkaç giysi, birkaç lokma yetmiş bedenleri ısıtmaya; karınları doyurmaya. Tepecik; duru suyuna kavuşan dereyi, kıyısında gezinen aydınlık yüzleri görünce ferahlamış, rahatlamış. Onu sessizce kollamaya devam eden, ayıbını yüzüne vurmeyen sıradağlara mahcup gülümsemiş. Simurg'u yeryüzünde nakış nakış anlatmaya niyetli yârenleri eli boş göndermemiş. Bizim dervişler heybelerinde tepeciğin hediyesi tohumlar, ellerinde bir çift sakız beyazı keçiyile yola revân olurken dostluğun dengesini keşfetmenin mutluluğuyla yeni hayallere dalmış bir tepecik bırakmışlar arkalarında.

*Mantıku't-Tayr, Ferîdüddin Attâr

Sözün Özü

Rabia Rûmeysa Bayram

Nimetken susmak,
Konuşmayı mahâret sayanlara.
Kafasında sorular varken,
Kendini cevap sananlara.
Bilmezken güzergâhı,
Kendini yolun sonunda görenlere.
En büyük hikmettir,
Örnektir Mevlânâ.
Göremez gözler,
Şu âlemin nice zerresini,
Budur akledenin nimeti.
Bakması görmesi kalbin lisânını.
Ermek için kutlu Mevlâ'ya.

DOSTUN KIYMETİNİ BİLENLERE SELÂM OLSUN

Hanife Artar Yalçın

Türk öykülerinin güçlü kalemlerinden Mustafa Kutlu, hikâyelerinin yanı sıra deneme türünde de birçok esere imza atmıştır. Yarım asrı geçen yazarlık serüveninde sayısız isimle yolu kesişmiş, hayatında önemli izler bırakan dostluklar kurmuştur. Bu ânları; gazete, dergilerdeki köşe yazılarında paylaşmış ve yine bazı kitaplarda da yer vermiştir. Vefâ niteliği taşıyan Selâm Olsun, bu metinlerinin bir araya getirilerek vücut bulduğu deneme kitabıdır. Başlıklarda on altı isim zikredilse de aslında bir o kadarı hatta çok daha fazlasına da dikkat çekmiştir. Kimsenin gönlü kalmasın, kırılmasın, diye de defaatle arkadaşlarını anlatmada zorlandığını belirtmiştir. Girizgâh olarak Yunus Emre'nin dizeleriyle okurlara selâm verir:

Biz dünyadan gider olduk/ Kalanlara selâm olsun/ Bizim için hayır duâ/ Kılanlara selâm olsun...

Bahsi geçen, Kutlu'nun hâtıralarında büyük yere sahip arkadaşlarını nasıl anlatmış şöyle bir bakalım:

Ölümüne arkadaş Nurettin Albayrak. Erzincanlı dört arkadaştan biri. Türküdaş, sevgi ve saygıdan mürekkep has dost.

Kadir Ağa lakaplı Abdülkadir Aral. Erzincan'da, bir kahvehânedede kitaplar vesilesiyle başlayan arkadaşlıkları Aral'ın genç yaşında sırlanmasıyla devam edememiş. Okudukları yazarlar yâdigâr kalmış. Belki de Kutlu'nun metinlerini sıklıkla kahvelerde yazmasının sebeplerinden biri de unutamadığı dostlarıdır.

Akılda tebessümüyle kalan Sıtkı Aras. Öğrencilik yıllarında, arkadaşlarının arasında gizli melek gibi dolaşan ince insan.

Mustafa Kutlu öyle nahif cümlelerle anlatmış ki, ona duyduğu sevginin derecesini anlamamak mümkün değil.

Zora tâlip, titizlik timsâli Beşir Ayvazoğlu. Türkçeyi en iyi kullananlardan. Peyami Safa ve Yahya Kemal uzmanı. Kitap kurdu. Velûd yazar.

Kendi semâsında bir yıldız, D. Mehmet Doğan. Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi'nin temel taşı. Yazarlar Birliği düşüncesinde fikirdaşı. Sur'da gedik açan istikrarlı dost.

Erzincanlı, kardeşten ileri arkadaş, Muammer Ekti (Dayı). Yaşayan efsane. Küstürdün Barışmam türküsüyle özdeşleşen adam. Memleket sevdalısı.

Hareket dergisi neferlerinden, saklı bahçe Ebubekir Erdem. Kırk beş yıllık arkadaş.

Harcanmış kabiliyet. Nurettin Topçu öğrencisi.

Mahcup Lider, elli küsür senelik dost Ezel Elverdi. Anlatan değil anlattıran, iyi bir dinleyici. Kitap ithaf edilecek kadar kıymetli şahsiyet. Nazik, cömert, merhametli lider.

"Hep denedin, hep yenildin. Olsun, yine dene yine yenil. Daha iyi yenil."

Sözünün en güzel örneklerinden.

Edebî sahadaki kabil ilim adamlarından Orhan Şaik Gökyay. Hakkı teslim eden kalem.

Tenkid türünde başarılı metinlerin sahibi. Tuttuğu dikenli yerde ismi "El-Muzaffer dâima".

Ahlak âbidesi Erzurumlu İsmail Gürcan. Nakkâş, asilzâde. Asaleti ahlaktan ibarettir.

Horasan Erenleri'nin torunu.

Yüzüne bakmaya gerek kalmadan konuşulan kırk yıllık dost İsmail Kara. Mesâî ve oda arkadaşı.

Hareket dergisi vesilesiyle başlayan ve hâlâ devam eden güçlü dostluk. Sıkı okur.

Hayata dâir bir figür Mustafa Kara. Yürüyen beste. Yazılara teknik hüviyet katan isim. Karadenizli, "Hak" diye inleyen rüzgâr.

Sıra dışı bir kişilik Seyfettin Manisalıgil. Gülücük toplayıcısı. Herkesin sevdiği, aranan arkadaş.

Gümüş Sakal Nusret Özcan. Beyazıt'ta kitap, sigara, sohbet arkadaşı. Yaşadığı çağdan muzdarip geçmiş zaman yolcusu. Sevgili'ye önden giden atlı.

Tek başına bir ordu Mustafa Ruhi Şirin. Türkiye'nin çocuk karnesi zayıflarla doluyken, pekiyilerle dolu karneye sahip isim. Çocuk Vakfı kurucusu ve başkanı. Yazar, şâir.

Su Tutkunu Nurettin Topçu. Kutlu'nun yaşamında en büyük yeri Topçu doldurduğu için en çok da onu anlatırken zorlanmış muhtemelen. Bu sebeple suyla olan benzerliğini yazmış.

Metinlerin birçok yerinde sevdiklerini ve kaybettiklerini yazamadığını belirtmiş Mustafa Kutlu. Eksik anlatmaktan korktuğunu dile getirmiş. Kitabın geneline bakıldığında arkadaşlıkların, dostlukların tek şey etrafında kurulduğunu anlıyoruz: Kitap. Öyle ya da böyle, kitaplar vesilesiyle on yıllara varan hâtıralar birikmiş. Kitapların hep en iyi dost olduğunu söyleriz ya, Kutlu da bunu doğrularcasına hem sayfalarla hem de kitapsever insanlarla hemhâl olmuş. Gerçek Dost'a teşekkür ederken; dostlarına selâm yollayıp külliyâtına da nâdide bir eser bırakmış oldu.

Derviş Yunus söyler sözü / Yaş doludur iki gözü/ Bilmeyen ne bilsin bizi/ Bilenlere selâm olsun

Mustafa Kutlu, Selâm Olsun, Dergâh Yayınları, İstanbul,2021

Estetik Hürriyet

Mehmet Reşat Aslan

Özgürlük kelimesine takılıp kaldım
Elime bir balta aldım
Kelimeyi ikiye ayırdım
Karşımda öz ve gür
Özüme muhâlif, gür sesime sağır ben
Esâret rüzgârları medeniyet esiyor
İç dış kavramları karmakarışık
Küçük beton kutucuklar
Birbirine benzeyen labirentler
Estetik hürriyet kendinden bîhaber
Narkozun etkisinde medeniyet
Böyle bir binanın içinde bir çocuk ben
Önümde plâstik bir pencere
Buğulu bir cam
Camın üzerinde bir damla
Süzüle süzüle bir sokak çizmekte
Koşar adımlarla peşindeyim
Yeni keşfettiğim sokağın içindeyim
Resim çizdim duvarlarına
Tırmandım dut ağaçlarına
Ne oyunlar oynadım toz toprağında
Ve damla birdenbire yok oldu
Nerdeyim bana ne oldu
Uyandırdım kendim kendimi

İSTANBUL'UN KÂDİM GÜZELLİĞİNİ; GÜLLERİN , GELİNCİKLERİN HÜZÜNLÜ RENKLERİNİ TABLOLARINA YANSITAN; HAKİKATİ HAYKIRAN DOST BİR KALEM:

Tokat Reşadiye doğumlu yazarın ilk öyküsü “Ellerinde Perçemler Ayaklarında İnciler”, Yedi İklim dergisinde (Eylül 1993) yer aldı. Daha sonra sıklıkla edebiyat ve düşünce dergilerinde yazıları ve öyküleri yayımlanan Selvigül Kandoğmuş Şahin’in çok sayıda deneme ve öykü üzerine yayımlanmış kitapları bulunmaktadır. Kısa bir süre muhabirlik ve öğretmenlik de yapan yazar, Milat gazetesinde köşe yazarlığını sürdürmektedir. Hakikati anlatan duygulu kaleminin yanı sıra resme yeteneğiyle ilgili olarak son yıllarda aktif çalışmaya başlamıştır. Resim çalışmalarına ilk olarak Cemal Toy Atölyesi’nde katılıp daha sonra İlhami Atalay Atölyesi’nde devam etti. Yazı ve resim çalışmalarını sürdürürken gençlerle seminerler ve eğitim programları yapmaya devam ediyor. Evli ve dört evlat annesidir.

SELVİGÜL KANDOĞMUŞ ŞAHİN

Sait Faik, “Haritada Bir Nokta” öyküsünün son cümlesinde “Yazmasam deli olacaktım.” der. Kıymetli Hocam; yazmanın sizin için anlamı nedir? Yazarın söz ettiği şekilde ekmek gibi, su gibi bir ihtiyaç olduğu için mi yazmaya yöneldiniz? Ve daha sonrasında yazdıklarınızı yayınlamaya, okurla paylaşmaya nasıl karar verdiniz?

“Zaman geçip gider. Fakat söylenen söz bâkî kalır.” diyor Tolstoy, Risaleler kitabında. Ben her dâim yaşamayı öncelerim. Yazmak yaşamaya dâirdir. Yaşadığım, nefes aldığım dünyada, fâni olduğumu; yolcu olduğumu hissedirim ve yazdıklarımla bir arınma seferine çıkarırım. Benim için yıllar önce de söylediğim gibi yazmak, okumak, sanatçı olarak bir yapıt ortaya koymak, üretmek arınma yolculuğu. Rabbimden bilirim tüm benden sâdir olan sanatsal ürünleri. O’nun verdiği, bahsettiği yetenekle yazmaya çalışıyorum. Bu da beni sorumluluk sahibi bir kul olarak daha bir şuur duraklarına taşıyor. Şükür makamına taşıyor. Erdemler ve soylu bir hayata tâlip olmaya, şahitlik yaptığım dünyada yaşarken ve tüm yaşanılanlara tanık olurken bu sorumluluk bilinciyle etrafıma bakmama vesile oluyor; bir sanatçı duyarlılığıyla yaşadıklarımı sorgulamam gerektiğini hissediyorum. Yazmak sorumluluk, yazmak derinlikli bir duyarlılık makamı, yazmak aşkın olana ulaşma sevdası. Hâsılı kelam yazmak sizin yakanızı bırakmayan bir kara sevdaya da dönüşebiliyor belli bir zaman sonra. Ama yazmazsam deli olur muyum? Olmam diye düşünüyorum. Dediğim gibi yaşıyor ve yazıyorum. Aslolan hayatın içinde olmak, hayatı sorumluluk bilinciyle yaşamak. O zaman işte şahit olduğunuz hayatın içinden devşirdiğiniz, hayatın damarlarından süzülüp gelmiş hikâyeleri, kurgusal metne; itibarı dünyaya taşıyorsunuz ve daha bir anlamlı oluyor sizin için yazıyla iştilal etmek.

“Kalemi yonttum. Yonttuktan sonra tuttum öptüm. Yazmasam deli olacaktım” diyen Sait Faik’in anlamlı ifadelerinden daha öte, daha aşkın bir boyutta kalemlerle muhataplığım söz konusu tabii. Bunu anlayabilmem için belki de yılların geçmesi gerekiyordu. Varoluşsal bir duyarlılıkla, metafizik sarsılmalarla yaklaştığım yazı eylemi artık benim için sorumluluk bilinciyle bu yola revan olmam gerektiğini de duyumsatıyordu. Kaleme yemin eden ayet; bir Yaraticı’ nın şahitliğinde yazdığımı duyumsatırken, aslında neyi, niçin yazmam gerektiğinin de ipuçlarını veriyordu bana. “İnsan ne için yazar?” sorusunun cevabını aramaya başladığımda aslında yazı yolculuğumun acemi dönemleriydi diyebilirim. Yazmak bir bakıma kendine yürümek, kendi derûnundaki sancıları dindirmenin de bir devâsı gibi gelir. Ama bazen yazdığınız bir hikâye, bir öykü veya romanla da yaşamın damarlarından süzülüp gelmiş nice yaşanmışlığı da devşiren bir taraftan da yaraları deşer, ifşa makamında sorgulamalarla nice sancılı zamanlara da yolculuklar yaparsınız. Yazdıklarınız çoğu zaman şifa duraklarında, onarmak için, hayatın zorlu zamanlarına âdeta gizemli, estetik birer mektuplara da dönüşebilir. Zarf ve mazrûf vardır artık. Yazı yüreğinizden sâdir olan tüm arayışlara ve sancılara mazrûf olmuştur. Artık zarfa değil de mazrûfa bakma zamanı gelmiştir.

Yazma istidâmı öğretmenlerim keşfetti. Yarışmalarda her dâim birincilik alıyordum. Sonrasında üniversite yıllarında okumalar sonucu zaten yazı artık taşıyor sizden. Önce şiirle başladım. İki üç yıl şiirler yazdım. Duygusal zamanları benim için; gençlik yıllarım, kendimi aradığım, ruhsal devrimlerin içinde olduğum zamanlar... İşte o zamanlarda ne için yaşadığımı sorgulamamalarını yaparken Rabbimin inayetiyle güzel yollar, güzel kapılar açıldı. Kendimi önümde yürüyen bu toprağın has yazarlarının arkasında buldum. Bir izlek; anlamlı bir izlek oluşturmuşlardı yazın yolculuğu olarak, edebiyat yolculuğu olarak. Dergiler, kitaplar, söyleşilerle doksanlı yıllarda kendimizi manevî bir anlamda inşâ eder durumda bulduk. İşte o zaman, ne için yaşadığımı sorgularken, “Ne için yazıyorum” un da cevabını arar oldum. Yazmak artık benim için sâliha bir amel, yaşadığım hayatta anlamlı bir durak, yemin edilmiş bir kalemle yazma sorumluluğunun derinden duyumsanmasıydı.

İlk öyküm Yedi İklim dergisinde yayımlandı. Gazete yazıları da yazıyordum. Artık bir yola revân oluyorsunuz. Tabi edebî muhitler, bu muhitlerdeki usta yazarlar, edebiyat dergileri çok anlamlı yazı yolculuğunda. Ben çok şanslı görüyorum kendimi. Edebiyat ortamlarının içerisinde, dergilerle hemhâl olunca, yazı yürüyüşünüz de istikrarlı bir şekilde ilerliyor. Benim de böyle oldu. Benimle yazıya başlayan -özellikle- hanım arkadaşlar sonradan koptular. Kimisi evlendi, çocuk çocuğa karıştı; kimisi iş hayatı, hayat meşgalesi derken koptular edebiyat dünyasından; yazmaktan. Ben bu konuda her zaman kendimi şanslı hissediyorum. Dört evlat annesi olarak ki; geçen bir söyleşide, “Dört evlat sizin için dezavantaj mı?” diye ifadede bulunan bir kardeşimize; evlatlarımın bana zamanı nasıl kullanmak gerektiği konusundaki katkılarından bahsettim. Ve onların varlığıyla, anne olmanın duyumsamaları ve duygusallığıyla nasıl derinleştirdimden bahsetmiştim. Eşimin de desteğiyle yazıdan kopmadım. Tabi yazar bir anne, toplumda kadın olmak kolay değil. Destek gerekiyor, her dâim yapılan emeğe ve işe saygıyla değer görmek gerekiyor. Büyük bir savaş veriyorsunuz; yazarak, yaşayarak, var olma mücadelesi veriyorsunuz. İçinde bulunduğunuz edebî kamunun kalın ve geçilmez duvarlarıyla verdiğiniz mücadele var bir de, kendi kendinizle yarışyorsunuz. Ve neticede yazmak meşakkatli bir hayat yolculuğunda, anlamlı bir savaşa dönüşebiliyor.

Yazmak işte tam da bu anlamda güzele, hakîkatin sırlı ve aşikâr duraklarına doğru derin duyarlılıklar yüklü bir arınma yolculuğu. Evet, bir arınma ve arınırken de yüklerinden, fazlalıklarından kurtulmaya çalışmak diyebilirim benim için. Aynı zamanda sorumlu ve duyarlı bir kalbiniz ve dahi kaleminiz varsa ki artık yazmak; edebiyat, sanatla uğraşmak da sizin için amellerden, bir amel, sâliha bir amel olarak yansıyor diye düşünmekteyim ki inşaallah öyle olur. Duâmız, meramımız, amacımız budur. Nihâyetinde istidâtlar da Yüce Rabbimiz tarafından kula lütfedilmiş hasletlerdir. Bize armağan edilmiş ve hiçbir zaman hiçbir şekilde o eğer vermeseydi sahip olamayacağımız hasletler için övünme ve kibir duyamayız, duymamalıyız.

İstanbul Üniversitesinde öğrenci iken bir grup arkadaşınız ile Üniversiteli adlı dergiyi çıkardığınızı biliyoruz. Yazılarınız ve öyküleriniz Kafdağı, Hece, Hece Öykü, Yedi İklim, Bir Nokta, Mahalle Mektebi, Temmuz, Aşkar, Tasfiye, Ay Vakti, Değirmen gibi dergilerde yayımlandı. Dergilerde yetişmiş ve hâlen aktif olarak dergi yazarlığı yapan bir isim olarak edebiyat dergilerinde yazmak ve dergilerin edebiyattaki yeri ve önemi hakkında ne düşünüyorsunuz? Ayrıca Küpeşte dergimiz gibi yayın hayatına internet üzerinden devam eden elektronik dergiler hakkında düşüncelerinizi merak ediyoruz?

Bizim kuşak dergilerle hemhâl olan, o dergilerin kapılarına gidip üstâdlarla yakından tanışan bir kuşaktı. Biz tabi bunun büyük faydasını gördük. Birebir üstâdları, öncü yazarları tanıma fırsatımız oldu. Üniversite yıllarında ilk şiirlerimi Mustafa Kutlu üstadımız okudu. İlk oraya gittiğimi hatırlıyorum. Sonra nehir yayınlarında, rahmetli Akif Emre benim büyük duyarlılıklarla yazdığım Bosna ile ilgili yazımı okumuş ve beni Yedi İklim dergisine yönlendirmişti. O zaman Kadıköy Hasan Paşa’da olan Yedi İklim dergisine gittiğimizde yine kıymetli hocamız Ali Haydar Haksal’la tanışmıştık. Yedi İklim’in iftar yemeğinde Hasan Aycın gibi büyük ve öncü bir sanatçıyla tanışmak büyük bahtiyarlıktı. Sonra Osman Bayraktar, Cemal Şakar desteğini her dâim gördüğüm bizim için kıymetli abilerimizdi. Hece dergisine yazılar göndermeye başladığımda kıymetli üstâdımız Hüseyin Su’yu İstanbul’da Beyazıt Kütüphanesi’nde ziyaret ediyorduk. Sonra Mürsel Sönmez hocamız, Bir Nokta dergisinde gençlere kapısı her dâim açıktır...

Kitap fazla ciddi, gazete fazla sorumsuz. Dergi, hür tefekkürün kalesi. Belki serseri ama taze ve sıcak bir tefekkür" diye bahseder dergilerden Cemil Meriç ' Bu Ülke' adlı kitabında. Yazar adayları ve has edebiyatın taliplileri, okur için edebiyat dergileri âdeta bir mektep ve ocak görevi görürler. Yüreği heyecan ile çarpan genç yazar adayları dergilerin kapılarına geldiklerinde; köklü, soylu ve erdemli bir medeniyet yürüyüşüne de çıkmış olurlar. Çünkü her dergi, tedrisatından geçen genç yazar adayı için adeta bir dergâh gibidir. Önden yürüyen üstâdlar; dergi editörleri, şairler, öykü yazarları kısacası genç yazar adayları için verimli ve sağlam bir yoldurlar dâima.

Elektronik dergiler şimdilerde yaşanan zamana uygun bir halde kendine bir alan açmış durumda. Bu konuda nitelikli edebiyat okuruna ve yazarına, yine nitelikli ürünlerle hitap etmeli diye düşünüyorum. Matbû olmadığı için, daha geniş kitlelere rahatlıkla ulaşabiliyor ve yer sıkıntısı da olmuyor. İşte bu durum dergideki kaliteyi düşürmemeli diye düşünmekteyim.

Kelimeler bir fikir, hikâyeler ise bir bakış açısı ifade eder dersek, hikâyelerinizde okura nasıl bir bakış açısını yansıtmayı hedeflediniz?

Aslında benim okura bir fikri dikte etmek diye bir düşüncem yok diyebilirim. Böyle dikte etmek bakış açısı oluşturmak için yazmıyorum zaten. Bunu didaktik bir şekilde yapmamaya çalışıyorum doğrusu. İnandığım değerler var, yürüdüğüm bir yol var. Mutlak güzelliklerin peşinde olmaya çalışıyorum. Geçici dünyanın süfli duraklarında, yaşantımla ve yazın yolculuğumla güzeli bulmaya, güzele yürümeye tâlibim. İşte bu arada heybemde biriken alın terimden ve yürek terimden sızıp gelmiş nice uykusuz gecelerin, seher vakitlerinin şahitliklerinde yazdığım yazılardan mündemiç kitaplarım var. Bu kitaplar da okura teslim oluyor. Benden onlara bir mektup gibi gidiyor aslında. Onlar bu mektupları okuyunca ne hissederler, ruhlarında nasıl duygular inkişâf eder. Nerelerde hangi duygularda buluşuruz bilmiyorum. Ama bir yerlerde buluşuyoruz.

Derin kuyulardan, soğuk suları çıkarır gibi; kızgın çöllerde yalın ayak, tabanlarından ateşler fışkırırken, yangınlara yürümek, kor ateşlere basmak gibidir yazmak. Dingin ikinci serinliklerinde toprak bir yolda yalın ayak yürümek; sonra aniden eleğimsağmalarla ıslanmak, yumuşak bir yağmurla bir olup için için ağlamak gibidir yazmak.

Öyle fazla bir okurum olmasın, kuyruklar boyu uzanmasın zaten. Özel okurlarım olsun isterim, sözüm sözüne değsin, özüm özüne. Yüreğimden yüreğine bir akış olsun. Gözyaşıyla yazdığım her satırda onun gözlerinin yaşı da değsin sayfalara...

Ben öyle olsun isterim...

Duygulu hikâyelerin yazarı olarak yazarken iç dünyanızı daha iyi kaleme dönebilme adına herhangi bir yazma hazırlığınız var mıdır? Mum, müzik, gece yazma gibi...

Önceden evde yazamazdım. Son zamanlarda artık yazıyorum. Şöyle ifade edeyim, evdeki sorumluluklar, eksik kalmış bir iş benim dikkatimi dağıtıyordu. Bir iş gibi düşünüp bilgisayarımı alıp, benim yazmama müsâit olan kütüphane veya kitap kahve gibi bir mekânlarda yazıyordum. Yazmak için çok fazla ön hazırlığım olmaz. Şöyle ki yazacağım hikâyeye, deneme, benimle epey dolaşır. Onu kafamda, yüreğimde gezdiririm. Biriktirim. Yeri geldiğinde araştırmalar yaparım. Sonra işte beklediğim o an gelir. Yüreğimden taşan kelimeler, cümleler bilgisayarların tuşlarına aktığında yazı geldiğinde oturup yazarım. Bir kerede yazarım. Bazen düşündüğüm, kurguladığımdan farklı bir hikâyeye de çıkabilir. Ama başlar ve biter. Sonra yazdığım metin üzerinde editörlük yaparım, bekletirim. Benim için önemli olan o yazma ânıdır. Bu aslında ilhâmdır. İlhâmı önemserim. Duyumsayarak, hissederek yazmayı önemserim. Çalışmalar yaparım. Tabii okumalar yaparım ama yüreğime dokunmalı, oradan akıp gelmeli yazı. Bu benim için önemlidir.

Farklı illerde, okullarda gençlerle atölyelerde buluşmalar gerçekleştiriyorsunuz. Yetişen neslin edebiyata ve sanata ilgisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Gençlerle beraber oluyoruz; seminerlerde, okul programlarında, yazarlık atölyelerinde. Gerçekten çok yetenekli, yazmaya, okumaya meyilli, son derece yetenekli gençlerimiz var. Yeter ki onların önlerini açalım. Onlara okumayı ve edebiyatı sevdirelim. Yollar açalım gençlere, yol olalım. Yeter ki biz onları görelim. Kusur arayarak değil, onların yeteneklerine güzel taraflarına bakarak onlara yaklaşıalım. O zaman gümbür gümbür geliyor olduklarını da görürüz bence. Ben ümitliyim gençlerden.

Kalemi sımsıkı tutan eliniz, şimdi de diğer eliyle fırçayı tutuyor. Üretkenliğiniz, sanata ilginiz ve bu yöndeki çalışmalarınız bizlere örnek oluyor. İçinizi yansıtan rengârenk çiçekler, cami ve manzara resimleriniz, dergi kapaklarındaki tasarımlarınız severek ve ilgiyle takip ediliyor. Bu üretkenliğinizin sırrını sormak ve resme ilginiz hakkında konuşmak istiyorum biraz.

Bir hanım yazarın söyleşisinde “Asla yemek yapmam,” cümlesi beni şaşırtmıştı. “Kim ne derse desin, sofranın iktidar alanıdır. Siz, siz olun, sofranıza sahip çıkın,” diyen Alev Alatlının da yemek kitabı çıkınca teselli olmuşum. Ben üretmeyi severim. Yemeğimi mutlaka kendim yaparım. Dikiş dikerim, örgü öreriim bunlar beni mutlu eder. Bu benim sanatçılığım da yansıdı. Aslında türler de birbirini besliyor. Deneme hikâyeyi, şiir romanı, söyleşi gezi yazılarını. Böylelikle her kulvarda ürettiğiniz eserler oluyor ve bereketleniyor. Önemli olan yaptığınızı nitelikli ve kabul görür halde, ince süzgeçlerden geçirerek, edebî kamuya sunmak. Son yıllarda yoğunlaştığım resim çalışmalarım da yazı hayatımı besledi diyebilirim. Tabii tam tersi de geçerli. Resimle tabiata, doğaya, şehre, insanlara başka bir duyarlılıkla bakıyorsunuz ve bu sizin yazın hayatınıza da yansıyor, orayı da besliyor, oraya da farklı zenginlik ve renkler katıyor.

Güzel düşünceleriniz için çok teşekkür ediyorum. Tüm çabamıza rağmen eksik ve kusurluyuz aslında ve Aliya İzzetbegoviç gibi duâ etmekteyiz: “Rabbim bizi her türlü mükemmellikten koru,” diyerek. Çünkü bizler emaneti teslim etmeye ve sanatla bir bakıma eksikliklerimizi gidermeye çalışıyoruz. Hep daha mükemmele, ötelere, güzelliklere râm olan gönüllerimizi, sanatın aşkın soluğuyla teselli etme derdindeyiz aslında.

Bizim gibi yeni kalemlere tavsiyeleriniz nelerdir? İyi yazmanın tek koşulu bolca okumak mıdır yoksa sizin gibi farklı sanat dallarına ilgi duymak ve farklı alanlarda yol almak kalemi besler mi?

Kendimi hiçbir zaman tavsiye makamında görmedim. Çabalayan, emek harcayan, yol arayan, güzel yola tâlip olan herkesin mutlaka önü açılır diye düşünmekteyim.

“İnsanın imanı ve inancı ne kadar kuvvetli olursa onun hayatı da o kadar sağlam olur,” diyor Tolstoy. (İman Vicdan ve Dua, s. 25) Âdeta manifesto gibi. Yazma yolculuğu da böyledir. Sağlam bir dünya görüşü ve kibleye dönmüş bir kalemlle yürüdüğünüz yazı yolculuğunuz sizi hakîkate, hikmetli zamanların huzuruna ve yazının onaran şifâ duraklarına taşıyacaktır. Yazma eyleminin biricik çıkış noktası da bu yolculuğa revân olmaktır.

Yazar Necip Tosun kaleminizle ilgili olarak şunları söyler;

“Selvigül Şahin hep özlemleri, yitirilmiş hayatları, güzellikleri; hayatın acılı, mutsuz yanlarını anlatır. Tüm güzellikler geride, geçmişte kalmıştır. Zaman zaman çocukluğa, onun sâfiyetine döner. Ona göre yaşanan zamanın zihniyeti tümüyle yanlışa yönelmiştir. Güzellikler, doğrular hep geçmişte kalmıştır. Dostluk, samimiyet kaybolmuştur. Bunun en büyük nedeni şehirdir, modernizmdir. Kimi öykülerde kırsala dönmesi bu yüzdendir.”

Kıymetli Selvigül Hocam, bu ay dergimizin dosya konusu olan dostlukla ilgili olarak, sizce o güzel dostluklar, masumiyet ve samimi duygular gerçekten geçmişte mi kaldı? İnsan kendini îmâr eden, yenileyen bir varlık olarak bir gün gidenlerin kıymetini anlayıp kendini ve yaşamındaki öncelikleri yeniden inşâ edemez mi?

Yunus'un "Her dem yeniden doğarız / Bizden kim usanası" dediği gibi; yenilenerek, kendimizi her dâim geliştirerek, içinde yaşadığımız dünyada yazmaya çalışmalıyız diye düşünüyorum. Necip Hocamın değerlendirmeleri ilk kitabıma, ilk yazılarıma dâirdi. O yılların üzerinden çok zaman geçti. Şimdi içinde bulunduğumuz zamana şahitliğimiz, edebiyatla kurduğumuz bağ daha sahici geliyor bana. İnsan yaşadıkça olgunluğa doğru ilerliyor, bu yazı hayatınıza da yansıyor tabii.

Dostluklar hiçbir zaman geçmişte kalmaz. Gerçek dostlukları zaman yıpratamaz. Hiçbir zaman dostluklar zamanın süzgecinden geçerken ki gerçek dostluksa kaybolmaz. Her giden insana tatbikî bir ders bırakır. Arkasından bakarken ibretli bir nazar bırakır. Her gelen insana, her giden insana hayatımıza girmiş bir ayet gibi bakmalıyız. İnsan, insanın aynasıdır. Ve inanırım ki insan insanın kurdu değil cennetidir. Dostluklarımız kayıp cennetlerimizi bulmaya yönelik olsun. Duâm budur.

Son olarak sevgili hocam, tüm yazarlarımıza yönelttiğimiz üzere size de sormak isteriz.

Hayattaki küpeşteniz nedir?

Hayattaki küpeştem, duâlarım diyebilirim; tutduğum, sınıksız sarıldığım dualarım.

Yoğunluğunuza rağmen bizleri kırmayıp zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz. Edebiyatta ve resimde üretkenliğinizin dâim olmasını dileriz.

Ben bu güzel sorular için, beni misâfir ettiğiniz için teşekkür ediyorum efendim. Selâm ve duâ ile...

SÖYLEŞİ:

Serpil Özlem UÇAR

UNUTMADIK

Uyanış

Zeliha Gündoğdu

Yapılan açıklamalara göre iki yüz bin vatandaşımız göçük altında kalmış. Onların bedenleri, geriye kalan seksen milyonun ise ruhu, kabz hâlini yaşadı; hâlâ da yaşıyoruz. Âniden gelen ağlama hissimiz ne zaman geçer bilmiyoruz. Bildiğimiz tek şey bu ilahî düzende durmaya yer yok. İlk defa belki milletçe bunun bilinciyle, cânla başla mücadele ediyoruz. Yaptığımız her ne ise daha iyi, daha güzel yapmaya çalışıyoruz. Evimizdeki eksikliklerimiz, hayatımızdaki sorunlar her şey anlamını yitirdi. Kısacası milletçe derin bir uykudan uyandık vesselam.